

Sygn. akt I C 155/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 stycznia 2019 r.

Sąd Rejonowy w Zambrowie Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący – Karolina Malinowska - Krutul

Protokolant – Jadwiga Styła

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 21 stycznia 2019r. w Zambrowie

sprawy z powództwa M. P.

przeciwko Skarbowi Państwa – Zakładowi Karnemu w C.

o odszkodowanie

I. powództwo oddała,

II. odstępuję od obciążania powoda M. P. kosztami procesu.

Sygn. akt I C 155/18

UZASADNIENIE

M. P. wniósł o zasądzenie od Skarbu Państwa – Zakładu Karnego w C. na swoją rzecz kwoty 50.000 zł , w tym 25.000 tytułem odszkodowania oraz kwoty 25.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.

Powód twierdził, że cele mieszkalne w pozwanym zakładzie karnym są przeludnione, wielkość celi na jednego więźnia wynosiła poniżej ustawowych 3m² a ponadto nie były należycie wyposażone. Powód podał, że problemem była niewielka ilość toalet w stosunku do liczny osadzonych. Ponadto nie były należycie zachowywane warunki spożywania posiłków – dla osadzonych brakowało miejsc przy stołach, a posiłki musieli spożywać na łózkach. Powód zarzucił nadto, że łaźnia nie spełniała swoich podstawowych warunków. Brak w niej było półek na środki czystości, była zagrzybiała, czuć było w niej wilgoć. Powód podał, że w łaźniach woda do kąpieli była chłodna lub letnia. Nadto łaźnia nie była należycie sprzątna, środki higieny nie były wydawane terminowo. Spacerki odbywały się przez godzinę w „klatkach betonowych”, brak było miejsca do swobodnego poruszania się, odzież wierzchnia dostarczana przez administrację zakładu karnego w okresie zimowym była brudna. Powód miał ograniczone możliwości korzystania z telefonu komórkowego. Funkcjonariusze służby więziennej odnosili się do osadzonych w sposób niekulturalny i wulgarny. Nadto powód miał utrudniony dostęp do służby zdrowia, w zakładzie karnym brak jest zajęć kulturalno – oświatowych. Na zgłoszone naprawy usterek trzeba długo czekać. Porcje posiłków wydawane przez kuchnię są pomniejszane. Odbywanie kary pozbawienia wolności w takich warunkach – jak wskazane przez powoda w jego ocenie - źle wpływa na zdrowie, psychikę i godność osobistą powoda.

W odpowiedzi na pozew pozwany zakład karny wnosił o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

Pozwany zaprzeczył wszelkim zarzutom stawianym mu przez powoda. Podał, że powód w Zakładzie Karnym w C. nie był osadzony w warunkach przeludnienia. Warunki bytowe odpowiadały normom powszechnym i wewnętrznym. Otrzymywane przez powoda posiłki były zgodne z obowiązującymi przepisami. Powód miał zapewnione bezpłatne świadczenia zdrowotne leki i artykuły sanitarne. Odnosząc się do zarzutu niewłaściwego traktowania powoda przez

funkcjonariuszy służby więziennej pozwany podał, że działania funkcjonariuszy są pozbawione cech znęcania się psychicznego i fizycznego oraz niehumanitarnego i poniżającego traktowania. Powód nadto nie zgłaszał uwag i wniosków odnośnie korzystania z telefonu wychowawcom, nie zgłaszał również chęci uczestnictwa w zajęciach kulturalno – oświatowych.

Sąd Rejonowy w Zambrowie ustalił i zważył, co następuje:

M. P. w Zakładzie Karnym w C. przebywa od dnia 18 lipca 2017 r. w tym od dnia 18 lipca 2017 r. do dnia 27 lipca 2017 r. w celach pawilonu (...) (numer pomieszczenia (...)), od dnia 27 lipca 2017 r. w celach pawilonu (...) (numery pomieszczeń: (...)). W tym okresie żadna z celi w jakich przebywał M. P. nie była przeludniona (powierzchnia na jedną osobę wynosiła powyżej 3 m⁽²⁾).

Pawilon m. (1) został oddany do użytku 26 grudnia 2007 r., a pawilon m. (...) w dniu 27 kwietnia 2006 r. po generalnym remoncie. Wszystkie cele mieszkalne po przeprowadzeniu remontów wyposażone były w nowy sprzęt kwaterunkowy. W pawilonie m. (...) cele mieszkalne posiadają wydzielony kącik sanitarny (oddzielony drzwiami pełnymi) wyposażony w natrysk, w którym jest wydawana kąpiel. Każda cela posiada możliwość dostarczenia ciepłej wody. Z kolei cele mieszkalne p. (1) posiadają wydzielony kącik sanitarny z umywalką oraz ustępem. Kąpiel wydawana jest w pomieszczeniu łaźni.

Podczas pobytu w Zakładzie Karnym w C. M. P. miał zapewnione łóżko koszarowe oraz dostęp do sprzętu kwaterunkowego zgodnie z rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 19.12.2016 r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych. Miejscem spożywania posiłków jest cela mieszkalna wyposażona w stół więzienny z liczbą taboretów odpowiadających liczbie osadzonych w danej celi. Cele, w których przebywał M. P. wyposażone były w kratki wentylacyjne. Ponadto w Zakładzie Karnym w C. corocznie dokonywane były przeglądy przewodów kominowych i wentylacji. W celi, w której przebywał powód było okno i możliwe było jego uchylanie.

M. P. mógł korzystać z odzieży skarbowej znajdującej się w administracji zakładu karnego. W porze zimowej podczas wyjścia poza budynek mieszkalny. Odzież ta spełniała wszelkie normy użytkowe. Odzież prana była przez podmiot zewnętrzny zajmujący się również naprawą ewentualnych uszkodzeń tej odzieży. Sposób wydawania kurtek był kontrolowany przez Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Z. w dniu (...) listopada 2010 r. – nie wniesiono do niego uwag.

M. P. otrzymywał trzy posiłki dziennie, w tym jeden gorący według odpowiedniej wartości odżywczej. Serwowane posiłki są zgodne z obowiązującymi normami jeżeli chodzi o gramaturę posiłków, ich kaloryczność, udział poszczególnych składników odżywczych. Osadzony miał możliwość korzystania w celi z czajnika elektrycznego.

W Zakładzie Karnym w C. M. P. miał możliwość korzystania z opieki zdrowotnej. W zakładzie zatrudnionych jest w pełnym wymiarze czasu pracy dwóch lekarzy ogólnych, dentysta, 3 pielęgniarki, 3 ratowników medycznych. Osadzony miał dostęp do lekarzy innych specjalności, np. psychiatry, okulisty, dermatologa, laryngologa, ortopedy, neurologa. Osadzeni korzystają ze wszystkich leków za darmo.

W trakcie pobytu M. P. w Zakładzie Karnym w C. ze strony funkcjonariuszy służby więziennej nie doświadczył znęcania się psychicznego czy też fizycznego ani niehumanitarnego bądź poniżającego traktowania.

M. P. nie zgłaszał wychowawcom wniosków i uwag odnośnie korzystania z telefonu. W pawilonie(...), w którym przebywał osadzony skazani mogą korzystać z samoinkasujących aparatów telefonicznych na własny koszt lub na koszt rozmówcy jeden raz dziennie w godzinach od (...) .00-17.00 z wyłączeniem pory przeznaczanej na posiłki. M. N. zgłaszał również chęci uczestnictwa w zajęciach kulturalno – oświatowych.

W dniach 28 grudnia 2017 r. do 5 stycznia 2018 r. w Zakładzie Karnym w C. została przeprowadzona lustracja przez sędziego penitencjarnego Sądu Okręgowego w Ł.; w wyniku kontroli nie stwierdzono żadnych zaniechań i nie zgłoszono potrzeby wydania zaleceń pokontrolnych.

M. P. w trakcie pobytu w zakładzie karnym nie był karany dyscyplinarnie, a jedynie nagradzany regulaminowo.

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny w oparciu o: notatkę służbową (k. 45), wydruk z przeglądarki historii rozmieszczenia (k. 46), notatkę służbową (k. 47), protokół kontroli sanitarnej (k. 48-52), notatki służbowe (k. 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59-60), zarządzenie Dyrektora Zakładu Karnego w C. z dnia 31 stycznia 2017 r. Nr (...) (k. 61-68), sprawozdanie (k. 70-78).

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

W myśl art. 417 § 1 kc Skarb Państwa ponosi odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej. Zasadniczą przesłanką tej odpowiedzialności, jak wynika z powołanego przepisu, jest wystąpienie szkody u osoby wnoszącej powództwo. Powstania szkody powód nie udowodnił.

Podstawę prawną do żądania zadośćuczynienia w sytuacji powoda mógłby stanowić również przepis art. 445 § 1 kc, zgodnie z którym sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za krzywdę doznaną w wyniku uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia. Przesłanek koniecznych do przyznania zadośćuczynienia powód również nie wykazał.

Na marginesie wskazać też trzeba na art. 448 kc zgodnie z którym w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.

W odniesieniu do niniejszej sprawy powód wskazywał na szereg zarzutów co do warunków socjalno – bytowych panujących w Zakładzie Karnym w C., ograniczenia w dostępie do pomocy lekarskiej, w dostępie do telefonu oraz zajęć kulturalno – oświatowych, a także niekulturalne odnoszenie się funkcjonariuszy pozwanego w stosunku do więźniów. Powyższych subiektywnych twierdzeń powód nie wykazał dowodami, na nim zgodnie z art. 6 kc spoczywał ciężar dowodu. Sąd uznał zatem, że warunki w jakich przebywał powód były odpowiednie oraz zgodne z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

Powód wnioskował co prawda o przesłuchanie w charakterze świadka współosadzonego A. G.. Sąd na wniosek powoda dopuścił dowód z zeznań tego świadka na okoliczność warunków bytowych osadzonych panujących w Zakładzie Karnym w C., przy czym dowód ten miał być przeprowadzony w drodze pomocy sądowej przed Sądem Rejonowym w B. Odezwa została zwrócona tutejszemu Sądowi bez wykonania z uwagi na zwolnienie A. G. z Aresztu Śledczego w B. w dniu 10 sierpnia 2018 r. Sąd wzywał powoda do wskazania aktualnego adresu zamieszkania świadka z uwagi na fakt, że świadek już nie odbywał kary pozbawienia wolności pod rygorem pominięcia dowodu z zeznań świadka, jednakże powód nie ustosunkował się do wezwania, w związku z czym Sąd pominął dowód z przesłuchania ww. w charakterze świadka.

Sąd nie miał wątpliwości, iż w okresie pobytu powoda w Zakładzie Karnym w C. nie doszło do bezprawnych działań lub zaniechań po stronie pozwanego skutkujących naruszeniem jakichkolwiek dóbr osobistych powoda. Warunki bytowo – socjalne nie odbiegały od warunków określonych w przepisach Zarządzenia Dyrektora Zakładu Karnego w C. z dnia 31 stycznia 2017 r. w sprawie ustalenia porządku wewnętrznego w Zakładzie karnym w C., były także zgodne z rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 grudnia 2016 r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych.

Powód nie wykazał, aby w okresie jego pobytu w Zakładzie Karnym w C. zaludnienie w celach mieszkalnych w których przebywał powód, przypadających na skazanego było mniejsze niż 3 m². Nie doszło więc do naruszenia art. 110 §

2 zd. 1 kkw. Cele mieszkalne wyposażone były w odpowiedni sprzęt, posiadały wydzielone kąpiki sanitarne. Powód miał możliwość korzystania z ciepłej wody, zarówno podczas kąpieli, jak i podczas codziennych prac higieniczno – porządkowych. Cele były odpowiednio wentylowane. W każdej celi znajdowało się okno zapewniające dostęp do światła dziennego i świeżego powietrza. Powód otrzymywał trzy posiłki dziennie, w tym jeden gorący według odpowiedniej normy żywienia, o odpowiedniej wartości energetycznej.

Z przeprowadzonego postępowania dowodowego nie wynika, aby powód składał skargi odnośnie przygotowywanych posiłków, do czego był uprawniony. Powód nie wykazał również, aby ceny artykułów, które osadzeni mogli nabywać w kantynie zakładu karnego były zawyżone.

W trakcie pobytu powód miał zapewnioną odpowiednią opiekę medyczną. Powód nie wykazał, aby miał korzystanie z samoinkasujących aparatów telefonicznych odbywało się wbrew obowiązującemu w tym zakresie zarządzeniu Dyrektora Zakładu Karnego w C. z dnia 31 stycznia 2017 r., nadmienić również należy, że powód w tym zakresie nigdy nie zgłaszał uwag wychowawcom. Powód nie wykazał również, aby miał ograniczony dostęp do działalności kulturalno – oświatowej. Podkreślić trzeba, iż powód nie zgłaszał nawet chęci uczestnictwa w takich zajęciach.

Tylko na marginesie należy wskazać, że zadaniem jednostki penitencjarnej jest izolacja osadzonego. Dyskomfort związany z przebywaniem w jednostce penitencjarnej i istniejącymi tam warunkami jest bezpośrednio związany z pozbawieniem wolności, które stanowi konsekwencje postępowania powoda.

Z uwagi na powyższe Sąd oddalił powództwo, o czym orzekł w punkcie I wyroku.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 102 kpc w punkcie II wyroku. Zgodnie z treścią art. 102 kpc w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów lub nie obciążyć jej w ogóle kosztami. Sąd uwzględnił sytuację majątkową i osobistą powoda, który to w tej chwili odbywa karę pozbawienia wolności i nie posiada majątku.